

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

Личак К.С., вчитель біології і хімії

Гімназія “Провесінь” Львівської міської ради

Критичне мислення – це наукове мислення, суть якого полягає в ухваленні ретельно обміркованих та незалежних рішень. Головним чином йому притаманні такі властивості як усвідомленість та самовдосконалення.

Критичне мислення з давньогрецької – “мистецтво аналізувати, судження”. Розв’язання проблем – від буденних до професійних. Головним результатом критичного мислення є судження. Судження – речення, в якому щось стверджується або заперчується.

Критичне мислення нині один з модних трендів в світі. Про те, що його розвиток є одним з наскрізних завдань навчально-виховного процесу, йдеться й у Концепції Нової української школи. Критичне мислення – складне й багаторівневе явище.

Мислити критично означає вільно використовувати розумові стратегії та операції високого рівня, для формулювання обґрунтованих висновків і оцінок, прийняття рішень.

З педагогічної точки зору критичне мислення – це комплекс мисленевих операцій, що характеризується здатністю людини:

- аналізувати, порівнювати, синтезувати, оцінювати інформацію з будь-яких джерел;
- бачити проблеми, ставити запитання;
- висувати гіпотези та оцінювати альтернативи;
- робити свідомий вибір, приймати рішення та обґрунтовувати його.

Критичне мислення – це необхідна навичка і життєво важливий ресурс сучасної людини. Критичне мислення базується на законах логіки та на розумінні психологічних процесів, які протікають у нашій свідомості. Логічне мислення або правильне мислення – це мислення відповідно до законів логіки. Основне завдання логіки – відрізнити правильні розмірковування від хибних.

Психолог Даніель Канеман писав: виділяють дві системи у людській психіці. Система перша – це швидкий спосіб мислення, дозволяє швидко приймати рішення. Система друга – це аналітична робота, яка вимагає часу та зусиль. Вони обидві потрібні.

Навички критичного мислення дають змогу не потонути в інформаційній лавині, не піддатися маніпуляціям, допомагають приймати зважені рішення та відстоювати їх, сприяють в пошуку нових шляхів вирішення проблем. Необхідно навчати, тренувати і вдосконалювати їх. Ідеальним середовищем для цієї мети є школа.